

WALUTOWE KREDYTY HIPOTECZNE - ZARYS BIEŻĄCEJ SYTUACJI

Grupa kapitałowa BNP Paribas Bank Polska SA

Warszawa, 26.02.2021 r.

BNP PARIBAS

OGÓLNY ZARYS

KLUCZOWY MOMENT DLA PODJĘCIA DECYZJI: ORZECZENIE SĄDU NAJWYŻSZEGO, KTÓRE MA ZOSTAĆ WYDANE 25 MARCA

Na skutek rosnącego ryzyka w sektorze bankowym,

- W następstwie wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i sądów krajowych, banki odnotowały rosnącą liczbę nowych pozwów i niekorzystnych orzeczeń. W przypadku BNP Paribas Bank Polska, liczba nowych pozwów wzrastała od połowy IV kwartału 2020 r. Choć udział niekorzystnych orzeczeń jest coraz wyższy, to odsetek orzeczeń korzystnych jest nadal większy w drugiej instancji niż w pierwszej.

KNF promuje program zawierania ugód jako sposób na rozwiązanie problemu hipotecznych kredytów walutowych.

- W konsekwencji Przewodniczący KNF zaproponował sektorowi bankowemu wdrożenie programu dobrowolnego przewalutowania tych kredytów. W tym celu utworzono grupy robocze pod przewodnictwem PKO BP, a Bank powołał specjalny zespół dedykowany do tego projektu. Koncepcja Przewodniczącego zakłada porównanie frankowych kredytów hipotecznych z analogicznymi kredytami denominowanymi w złotych i zrekompensowanie kredytobiorcom frankowym strat jakie ponieśli w porównaniu z kredytobiorcami złotówkowymi. Niektóre elementy programu wymagają dalszych analiz i wyjaśnień (np. odliczenie od podatku kosztów przewalutowania). 9 lutego 2021 r. Zarząd Narodowego Banku Polskiego oświadczył, że rozważany jest ewentualny udział NBP w procesie przewalutowania kredytów walutowych po spełnieniu przez kredytodawców określonych warunków. Zaangażowanie NBP jest konieczne by uniknąć deprecjacji złotego.

Kolejnym ważnym etapem będzie orzeczenie Sądu Najwyższego

- BNPP BP przygotowuje pierwszy pozew o wynagrodzenie za korzystania z kapitału, jako dalsze działania prawne. Niemniej kluczowym etapem będzie orzeczenie Sądu Najwyższego dotyczące sześciu kluczowych zagadnień. Nie ma pewności, jaka będzie treść orzeczenia, a dodatkowo istnieje ryzyko, że termin ogłoszenia orzeczenia zostanie przesunięty.

W konsekwencji, będzie miało ono wpływ na poziom rezerw i atrakcyjność programu przewalutowania

- Treść orzeczenia, będzie stanowić kierunkowskaz dla sądów powszechnych oraz będzie mieć wpływ na sytuację klientów i obsługujących ich prawników, a także na szacowany poziom rezerw na postępowania sądowe. Koszt programu przewalutowania kredytów został oszacowany na poziomie 0,7 mld zł dla portfela kredytów denominowanych i 1,3 mld zł dla całego portfela. Po ogłoszeniu uchwały Sądu Najwyższego konieczna będzie ponowna analiza parametrów stosowanych do wyliczenia rezerw na postępowania sądowe, korekta w założeniach dla różnych scenariuszy oraz ocena wpływu orzeczenia na toczące się postępowania.

Z uwagi na niepewność co do treści orzeczenia, rekomendujemy powstrzymanie się od podejmowania decyzji do 25 marca

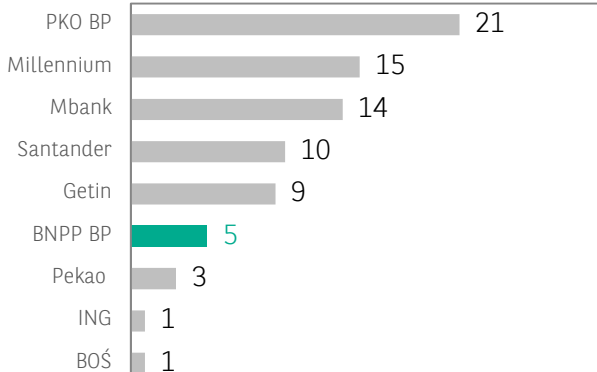
- Ze względu na wskazane niewiadome - z których główną jest potencjalny wpływ orzeczenia Sądu Najwyższego oraz konieczność dalszych analiz, rekomendujemy powstrzymanie się od podejmowania aktualnie jakichkolwiek decyzji do czasu orzeczenia Sądu Najwyższego.

W KONSEKWENCJI ORZECZENIA TSUE, NASTĄPIŁO ZNACZNE POGORSZENIE SYTUACJI

AKTUALNIE OBSERWOWANY JEST ISTOTNY WZROST LICZBY NOWYCH POZWÓW PRZECIWKO BANKOM

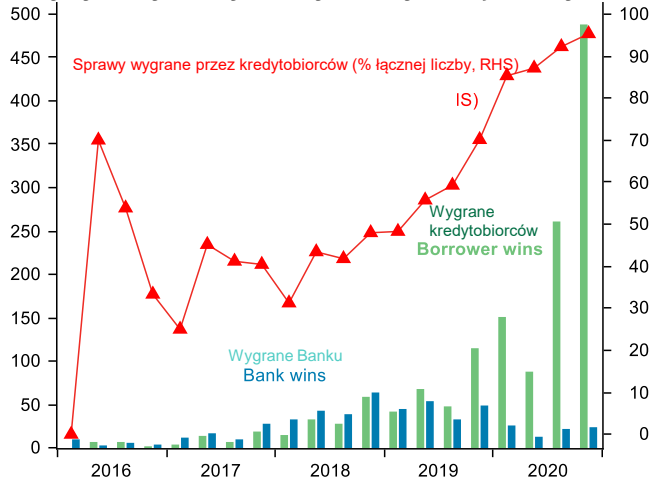
Ekspozycje frankowych kredytów hipotecznych

(AKTYWA III KW 2020, MLD PLN)

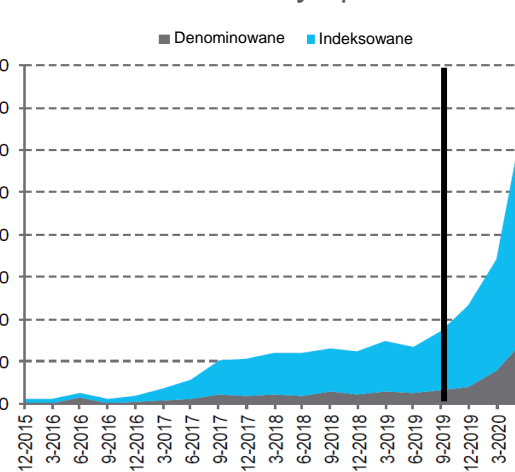

ŁĄCZNIE RYNEK: 95 mld zł

Statystyki dotyczące frankowych kredytów hipotecznych

Kwartałna liczba nowych pozwów

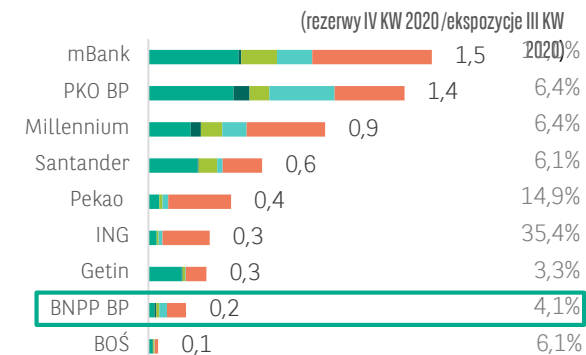

Dane kwartalne

Źródło: NBP, Bankowebezprawie.pl, Macrobond, BNP Paribas

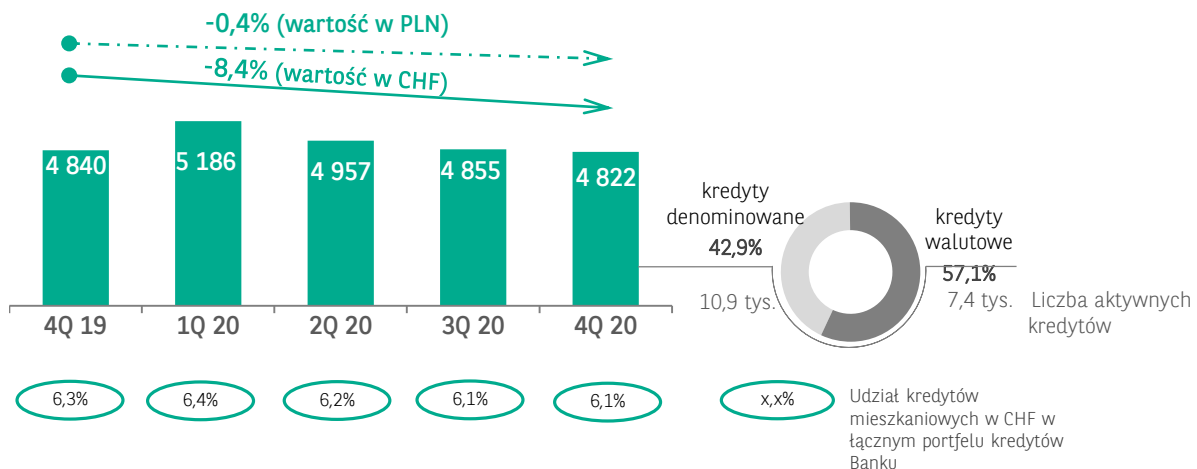
Rezerwy

(IV KW 2020, MLD PLN)

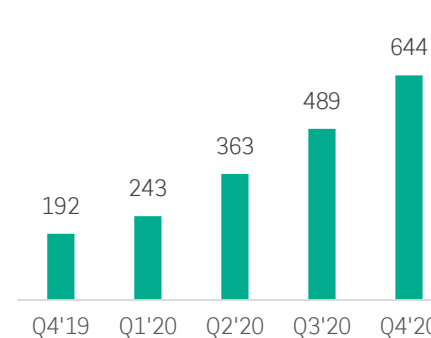

■ before 2020 ■ Q1 2020 ■ Q2 2020 ■ Q3 2020 ■ Q4 2020
Przed 2020

Kredyty hipoteczne brutto (CHF)

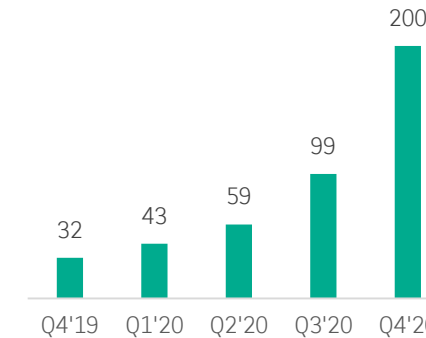

Łączna liczba pozwów przeciwko BNPP BP

Dane kwartalne

Wysokość rezerw BNPP BP

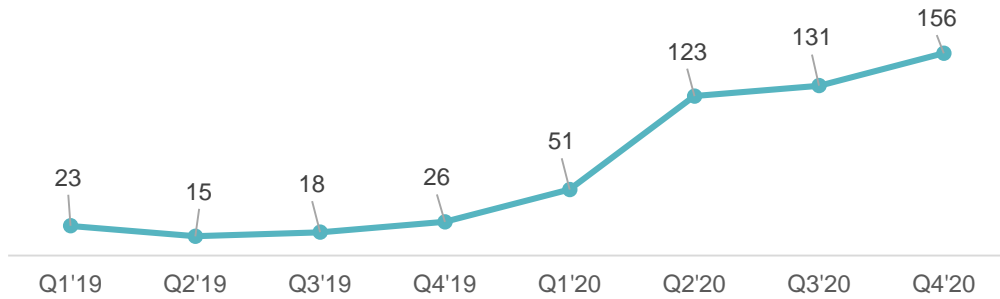

Dane kwartalne

POMIMO PEWNYCH POZYTYWNYCH SYGNAŁÓW W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH KREDYTÓW DENOMINOWANYCH, BNPPBP RÓWNIEŻ ODCZUWA TEN TREND WZROST LICZBY NOWYCH SPRAW SĄDOWYCH. ORZECZENIA W DRUGIEJ INSTANCJI NADAL SĄ BARDZIEJ KORZYSTNE DLA BANKU.

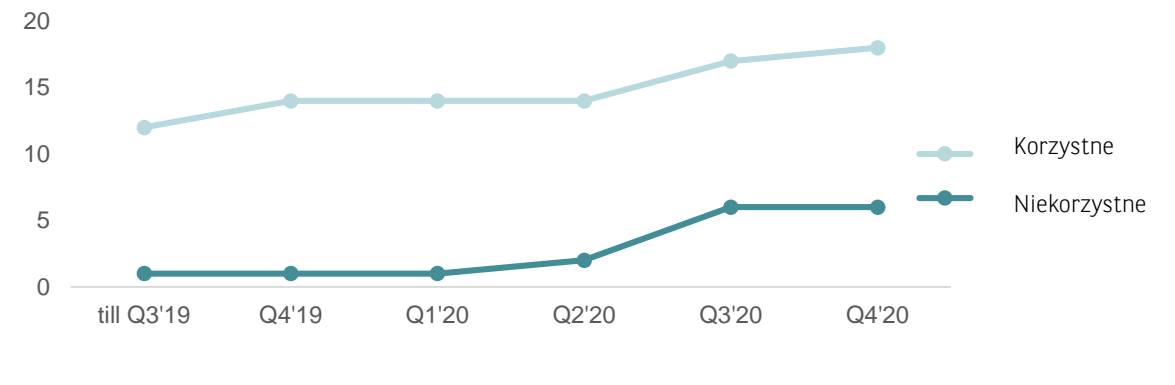
Liczba nowych spraw sądowych kwartalnie

Dane kwartalne od I kw 2019

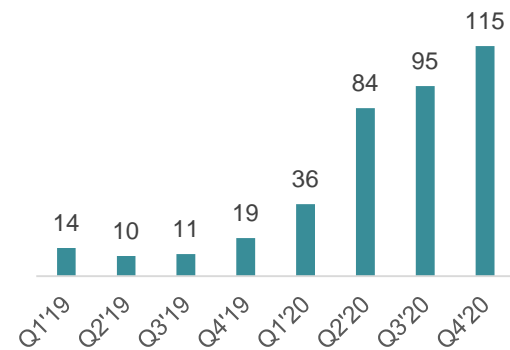
Łączna liczba orzeczeń

Dane kwartalne od końca III kw 2019

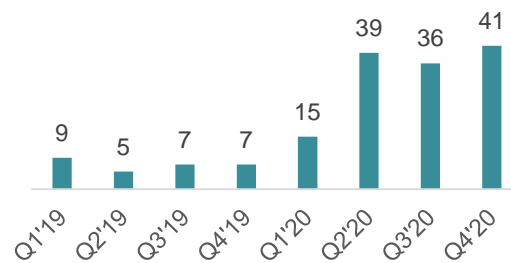
kredyty denominowane - Liczba nowych spraw sądowych

Dane kwartalne od I kw 2019

kredyty walutowe - liczba nowych spraw sądowych

Dane kwartalne od I kw 2019

- ✓ Odsetek korzystnych orzeczeń w drugiej instancji: 33% dla kredytów denominowanych i 80% dla kredytów walutowych (po TSUE)

Propozycja przewodniczącego KNF

- W grudniu 2020 roku przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego przedstawił propozycję dobrowolnego przewalutowania kredytów hipotecznych denominowanych w CHF na kredyty w PLN, gdyż kredyty hipoteczne w CHF stanowią nadal ryzyko systemowe dla sektora bankowego.
- Zgodnie z propozycją przewodniczącego KNF należałoby porównać kredyty hipoteczne w CHF z analogicznymi kredytami denominowanymi w PLN w oparciu o stawkę WIBOR 3M powiększoną o marżę stosowaną historycznie dla tego typu kredytów i zrekompensować kredytobiorcom frankowym straty, jakie ponieśli w porównaniu z kredytobiorcami złotówkowymi.
- Według naszych szacunków, potencjalny koszt programu przewalutowania dla BNPP Polska wyniósłby:
 - 0,7 mld PLN dla kredytów denominowanych
 - 1,3 mld PLN dla całego portfela (kredyty denominowane i walutowe)
- 9 lutego 2021 r. Zarząd Narodowego Banku Polskiego oświadczył, że możliwe jest rozważenie ewentualnego udziału NBP w procesie przewalutowania kredytów walutowych na złotówki przez banki krajowe, w oparciu o zasady rynkowe i według rynkowych kursów wymiany, po spełnieniu przez kredytodawców określonych warunków.
- Bank analizuje obecnie skutki programu dobrowolnego przewalutowania, ale nie podjął jeszcze decyzji o zaoferowaniu go kredytobiorcom, ponieważ konieczne będzie przeprowadzenie dodatkowych analiz i wyjaśnień. W szczególności, należy uwzględnić wpływ orzeczenia Sądu Najwyższego. Równolegle, Bank rozpoczął badanie opinii klientów na temat programu przewalutowania oraz przeprowadził testy z kilkoma z nich, przygotowując dodatkowo analizy prawne dotyczące programu i potencjalnego dalszego procesu.

Kolejne przełomowe wydarzenie: Orzeczenie Sądu Najwyższego spodziewane 25 marca

- W dniu 21 stycznia 2021 roku Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego złożyła wniosek o podjęcie uchwały odpowiadającej na szereg pytań, w szczególności obejmujących następujące zagadnienia:
 - ⇒ W przypadku uznania klauzuli przewalutowania za abuzywną, jakie powinny być tego konsekwencje: (i) umowa może być uzupełniona o inne postanowienia w miejsce klauzuli abuzywnej, (ii) umowa powinna być wiążąca w pozostałym zakresie bez żadnych uzupełnień, czy też (iii) będzie podlegała unieważnieniu?
 - ⇒ Jeżeli umowa jest bezskuteczna, jak sąd powinien rozliczyć wzajemne płatności: (i) czy powinien uwzględnić odrębnie roszczenie kredytobiorcy niezależnie od roszczenia banku (tzw. teoria dwóch kondykcji), czy też powinien potrącić oba roszczenia i zasądzić kredytobiorcy tylko różnicę między roszczeniem kredytobiorcy a roszczeniem banku (jeżeli taka różnica istnieje) lub oddalić powództwo, jeżeli roszczenie kredytobiorcy jest niższe od roszczenia banku (tzw. teoria salda)?
 - ⇒ Jak należy obliczać termin przedawnienia roszczenia banku o zwrot kapitału?
 - ⇒ Czy w przypadku nieważności lub bezskuteczności umowy można żądać wynagrodzenia za korzystanie z kapitału przez drugą stronę?
- Po wydaniu przez Sąd Najwyższy orzeczenia w dniu 25 marca 2021 r., Bank dokona analizy jego treści i potencjalnego wpływu na orzeczenia, dokona przeglądu parametrów wykorzystywanych do obliczania rezerw na ryzyko prawne oraz oceni możliwość zaoferowania kredytobiorcom programu przewalutowania.